

УДК 811.111"42:808.5]:32-057.341
DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.4.1/43>

Циховська Е. Д.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Андрущенко Р. А.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

«WOULDN'T IT? RIGHT?»: МАНІПУЛЯЦІЯ, РИТОРИКА І ПЕРЕКЛАД У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ ТРАМПА

У статті досліджено особливості реалізації маніпулятивного впливу в політичному дискурсі Дональда Трампа та специфіку відтворення лексико-стилістичних засобів цього впливу в англо-українському синхронному перекладі. Актуальність теми зумовлена зростанням ролі політичної риторики в інформаційних війнах, а також необхідністю критичного аналізу перекладу політичних виступів, що транслюються українській аудиторії. У центрі уваги – стилістичні інструменти, які в дискурсі Трампа виконують не лише естетичну чи виразну функцію, а й виступають засобами нав'язування оцінок, формування соціально-політичних установок та емоційного настрою аудиторії. У статті здійснено системну класифікацію таких засобів, серед яких домінують метафора, евфемізм, епітет, риторичне запитання, звертання, градація та повтор.

На основі корпусу автентичних виступів Дональда Трампа й їхніх синхронних перекладів, трансльованих «Голосом Америки», авторки аналізують перекладацькі трансформації, що впливають на збереження або зміну маніпулятивного ефекту. У результаті встановлено, що в низці випадків перекладачі зберігають структурну й риторичну цілісність оригіналу, успішно передаючи інтенсивність впливу на реципієнта. Водночас зафіксовано приклади зниження прагматичного потенціалу через стилістичну редукцію, ослаблення емоційного фону або порушення риторичної логіки висловлювання. Окрему увагу приділено випадкам, коли переклад, навпаки, підсилює емоційну складову оригінального повідомлення, зокрема завдяки лексичній конкретизації, стилістичному збагаченню або культурній адаптації.

У межах статті переклад розглядається не як нейтральна мовна операція, а як інтерпретаційний акт, що потенційно модифікує смисли й змінює конфігурацію впливу політичного тексту. Авторки підкреслюють роль перекладача як посередника між дискурсивними традиціями, здатного як підтримати, так і нейтралізувати риторичну стратегію мовця. У такому підході переклад постає чинником інформаційної безпеки, що має враховувати не лише змістовий, а й прагматичний рівень політичного висловлювання. У підсумку робиться висновок про необхідність розвитку критичної стилістичної свідомості в підготовці перекладачів політичного дискурсу, що дасть змогу зберігати баланс між точністю, етичною відповідальністю та ефективністю мовного впливу.

Ключові слова: політичний дискурс, маніпуляція, переклад, риторика, стилістичні засоби.

Постановка проблеми. З огляду на стратегічний характер українсько-американських відносин в умовах триваючої повномасштабної війни, особливо значення набуває критичний аналіз механізмів відтворення маніпулятивних елементів американського політичного дискурсу в українському медійному просторі. Для широкої частини аудиторії переклад є основним джерелом доступу до політичного змісту, що зумовлює його вирішальну роль у формуванні уявлень про зовнішню політику США, її пріоритети та ціннісні орієнтири. У цьому контексті переклад функціонує не лише як засіб міжмовної комунікації, а як

потужний інструмент формування інтерпретаційного фокусу, який не просто передає інформацію, а й репрезентує приховані риторичні стратегії мовця, серед яких маніпулятивні техніки займають чільне місце. У політичному дискурсі, де висловлювання часто мають цілеспрямований вплив на емоційний стан та поведінкові реакції аудиторії, переклад стає чинником, здатним модифікувати первинний ефект тексту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання передачі маніпулятивних стратегій у політичному перекладі перебуває у фокусі сучасних лінгвістичних

і перекладознавчих досліджень. Значний внесок у розробку цієї проблематики зробили А. Сінна [4, с. 306–314], І. Галамай і У. Дрогомирецька [6, р. 87–90], а також О. Рябчук, К. Разумна й О. Сіваєва [9, р. 220–224], які розглядали як загальні тенденції політичної маніпуляції, так і специфіку їх реалізації в міжмовній комунікації.

Постановка завдання. Мета статті полягає у комплексному аналізі лексико-стилістичних засобів маніпулятивного впливу, використаних у публічних виступах Дональда Трампа, а також у дослідженні специфіки їхнього відтворення в англо-українському синхронному перекладі. У центрі дослідження трансформації мовних засобів, які визначальним чином впливають на інтерпретацію первинного повідомлення цільовою аудиторією. Особливий акцент зроблено на випадках, коли перекладацьке втручання, свідоме або несвідоме, модифікує ступінь маніпулятивного навантаження оригінального висловлювання, змінюючи його сприйняття українським реципієнтом у політичному контексті.

Виклад основного матеріалу. Стилістичні елементи політичних промов відіграють подвійну роль: вони не лише створюють експресивне тло, а й слугують інструментом впливу на адресата, спрямованим на зміну його когнітивних або емоційних установок, як прямим, так і опосередкованим шляхом. У зв'язку з цим важливо уточнити поняття «стилістичний засіб», що є ключовим для аналізу маніпулятивного потенціалу мовлення. Під стилістичним засобом розуміємо свідоме актуалізування типової структурної або семантичної ознаки мовної одиниці (незалежно від її первинної експресивності) з метою надання їй генеративної функції в межах дискурсивного впливу [11, р. 143–147]. Піднесена до узагальненого рівня, ця ознака трансформується у функціональну модель, яка служить засобом організації смислової і прагматичної домінант тексту. Враховуючи велику різноманітність засобів та варіативність їхнього функціоналу, у сучасному мовознавстві сформувались різні підходи до їх класифікації. Найпоширенішою є трикомпонентна типологія, відповідно до якої стилістичні засоби поділяються на фонетичні, лексичні та синтаксичні [7, р. 63–64].

До фонетичних належать такі прийоми, як алітерація, асонанс, анафора, епіфора, анепіфора, звуконаслідування, які посилюють ритмомелодійну виразність політичного мовлення. Лексичні засоби охоплюють метафору, епітет, іронію, гіперболу, метонімію, персоніфікацію,

оксюморон, порівняння, й формують образність та емоційне забарвлення, що слугує каталізатором маніпулятивного ефекту. Синтаксичні прийоми включають повтори, інверсії, паралелізм, еліпсис, називні конструкції, риторичні запитання, розщеплення тощо, і використовуються для інтенсифікації впливу через ритмічну та логіко-композиційну організацію мовлення.

Однією з визначальних характеристик політичної комунікації є підвищений рівень емоційності та експресивності, що дозволяє ефективно впливати на масову свідомість і формувати певне уявлення про політичну реальність. Стилістичні засоби, задіяні в такому типі дискурсу, виконують не лише естетичну чи риторичну функцію, а передусім прагматичну. Вони спрямовані на досягнення конкретного комунікативного ефекту. Відтак важливості набуває здатність перекладу зберігати не лише змістовий рівень висловлювань, а й прагматичну силу, забезпечуючи еквівалентний вплив на цільову аудиторію.

Серед лексико-стилістичних засобів маніпулятивного впливу в політичному дискурсі провідну роль відіграє метафора. Завдяки вмінню активізувати уяву й апелювати до вже наявного в досвіді слухача асоціативного ряду, метафора створює яскраві образи, які посилюють емоційне сприйняття промови та підсилюють її переконливість. На відміну від порівняння, метафора має прихований характер співвіднесення понять і функціонує як одночленна структура, що активізує асоціативне мислення адресата. Саме ця здатність викликати опосередковані смисли та емоційні реакції надає метафорі особливої ефективності в політичних промовах.

Системно присутня у публічних виступах Дональда Трампа метафорика є ключовим елементом у політичному дискурсі. Один із характерних прикладів – вислів «*launch a new era*», використаний на початку промови під час з'їзду Республіканської партії: «*Together, we will launch a new era of safety, prosperity and freedom for citizens of every race, religion, color and creed*» [8, 4:46–4:55]. У цьому контексті дієслово *launch*, зазвичай пов'язане із запуском ракети або стартом комерційного проєкту, набуває метафоричного змісту, позначаючи початок якісно нового етапу в житті країни. Комбінація з іменником *new era* посилює уявлення про масштабність змін, апелюючи до ідеї трансформації національного курсу. В українській версії синхронного перекладу дана метафора передана дослівно: «Разом ми розпочнемо нову еру безпеки, добробуту,

свободи для громадян будь-якої релігії, кольору, шкіри» [2, 1:08–1:20]. Такий варіант передачі можна вважати цілком прийнятним з огляду на обмеження часу та когнітивного ресурсу в умовах синхронного перекладу. Водночас, з урахуванням риторичного навантаження метафори, доцільним видається її стилістичне уточнення. Наприклад, переклад «Разом ми увійдемо в нову еру, де пануватимуть безпека, добробут і свобода для громадян будь-якої релігії, кольору чи шкіри» дозволяє не лише зберегти образність оригіналу, а й краще передати його емоційно-програмуєчий потенціал. Така трансформація мінімізує прямолінійність і збагачує цільовий текст експресивно-образним звучанням, не порушуючи при цьому змістової цілісності первинного висловлювання.

Іншим прикладом використання метафори в політичному дискурсі є висловлювання Дональда Трампа: «The discord and division in our society must be healed» [8, 4:56–5:00]. Ключове дієслово *heal*, яке в прямому значенні позначає лікування фізичних травм або захворювань, переноситься на соціальну площину, утворюючи метафоричну модель суспільства як живого організму, здатного до травмування й відновлення, та активуючи тілесно-образну концептуалізацію соціальних конфліктів. В українському синхронному перекладі ця метафора трансформується у фразу: «Усі рани, які є, мусять загоїтися, і загоїтися швидко» [2, 1:22–1:27]. Перекладачка обирає стратегію конкретизації образу, замінюючи абстрактні поняття «розбіжності» і «поділи» на номінацію «рани», що безпосередньо апелює до уявлення про тілесні пошкодження. Така лексична конкретизація активує в слухача асоціації з болем, небезпекою та необхідністю термінового втручання.

Ще одним прикладом трансляції метафоричного вислову в синхронному перекладі є репліка Дональда Трампа: «As a mayor, he ran his city into the ground and he's a disaster now» [12, 10:14–10:20], що в українській версії прозвучала як «Він жахливо вів роботу як мер, він зруйнував місто» [2, 10:14–10:20]. Англійський фразеологізм *to run something into the ground* є стійким виразом, який позначає процес системного занепаду внаслідок поганого управління, з відтінком нищівної критики на адресу посадової особи. У перекладі збережено логічну суть висловлювання, однак спостерігається певне зниження експресивного потенціалу оригіналу. Конструкція «він зруйнував місто» передає ідею деструктивного управління, але не повністю

відтворює глибину образного ряду, закладеного в англомовному оригіналі. Варіант «він перетворив місто на руїни» точніше відтворював би руйнівний характер метафори та її риторичну інтенсивність, посилюючи негативну оцінку, спрямовану на дискредитацію політичного опонента.

У фрагменті «This is a major chess game at the highest level» [12, 29:12–29:15] спостерігаємо реалізацію концептуальної метафори «a major chess game», що актуалізується лише в ширшому контексті: «Because I have common sense, OK? And unfortunately a lot of people don't. We want brilliant people doing this. This is a major chess game at the highest level. When you have 60 planes coming in during a short period of time and they're all coming in different directions and you're dealing with very high level computer – computer work and very complex computers» [12, 29:04–29:28]. У межах висловлювання метафора виконує декілька риторичних функцій: створює образ складної ситуації, яка вимагає стратегічного мислення та здатності прогнозувати події та підсилює авторитет мовця, демонструючи його здатність до оцінки високих викликів. Порівняння з шаховою партією на гротескному рівні актуалізує уявлення про інтелектуальний, напружений і ризикований процес прийняття рішень, що набуває особливої переконливості в контексті розмови про безпеку повітряного простору та управління складними технологічними системами. Відтак «вибудовується» образ професійної діяльності пілотів як інтелектуального змагання, яке вимагає від учасника глибокої концентрації, стратегічного мислення, оперативності й рішучості. У перекладі цього фрагмента важливо зберегти образну насиченість і смислову глибину вислову. Через відсутність офіційного українського перекладу, авторською інтерпретацією може бути варіант: «Це партія у шахи, де кожен хід – на вагу золота». Така трансляція зберігає метафоричну структуру оригіналу, водночас акцентуючи на фатальних наслідках кожного окремого рішення. Подібне рішення є прийнятним з погляду культурної адаптації, адже воно не лише передає стратегічну складність описаної ситуації, але й підкреслює її екзистенційну вагу.

Серед лексико-стилістичних прийомів маніпуляції важлива роль відведена евфемізма – вербальні маркери, що виконують функцію семантичного маскуванню, замінюючи «непряме або ввічливе номінування об'єкта чи явища на його пряму, потенційно дисонансну назву» [5].

У політичній риторичній евфемізми виконують кілька стратегічних функцій: пом'якшення агресивного або травматичного змісту, уникнення прямої відповідальності, створення ілюзії контролю, а також посилення ефекту політичної коректності. Вони використовуються для згладжування репресивних, воєнних або економічно невігідних рішень, приховування політичних невдач або делікатного обходу культурно табуованих тем, знижуючи, таким чином, ступінь конфліктності повідомлення й активно формує позитивний імідж мовця.

У промовах Дональда Трампа евфемізація виконує функцію пом'якшення соціально чутливих тем і трансформації жорстких меседжів у більш прийнятні для широкої аудиторії формулювання. З одного боку, вона знижує інтенсивність сприйняття завдяки делікатності виразу, а з іншого парадоксально підсилює вплив, апелюючи до підсвідомих емоцій. Такі мовні засоби особливо ефективні в політичному дискурсі, де контроль над емоційною реакцією аудиторії має стратегічне значення.

Характерним прикладом є висловлювання: «As you already know, the assassin's bullet came within a quarter of an inch of taking my life» [8, 6:43–6:50], у якому Трамп замінює пряме та потенційно шокує «to kill» на м'якше «to take my life». В українському перекладі збережено евфемістичну конструкцію: «Як ви вже знаєте, куля вбивці за чверть дюйма була від того, щоби забрати моє життя» [3, 3:03–3:15]. Вибір на користь дослівного перекладу евфемізму є стратегічно виправданим, зважаючи на контекст виступу – публічне звернення в період передвиборчої кампанії, одразу після замаху на життя політика. У цьому випадку перекладачка, очевидно, прагнула уникнути надмірної драматизації ситуації, зберігаючи тональність оригіналу. Втім із з погляду прагматичної адекватності доречним могло бути й рішення про заміну евфемізму більш прямим дієсловом, як-от «вбити». Такий варіант посилив би емоційне звучання виступу, підкреслюючи серйозність події та її небезпеку.

Наступним прикладом реалізації маніпулятивного потенціалу евфемізмів у політичному дискурсі є фрагмент промови Дональда Трампа, виголошеної під час брифінгу, присвяченого авіакатастрофі у Вашингтоні 30 січня 2025 року: «Together we take solace in the knowledge that their journey ended not in the cold waters of the Potomac, but in the warm embrace of a loving God» [12, 3:33–3:41]. Вираз «their journey ended»

виступає евфемізмом, що завуальовано позначає смерть пасажирів, які загинули внаслідок падіння літака у води Потомаку. Така лексична стратегія дозволяє пом'якшити повідомлення про трагедію, створюючи ілюзію духовного завершення, а не фізичної загибелі. В українському перекладі у синхронній версії «Голосу Америки», ця частина промови передана так: «Зараз в нас є скорбота за тими, хто втратив свої життя. І це не тільки холодні річки Потомака, які їх прийняли, але і теплі обійми Бога» [3, 3:26–3:42]. Незважаючи на застосування низки перекладацьких трансформацій (опущення, перестановки та семантичної субституції), передача ключового евфемізму виявляється менш вдалою. Вираз «втратили свої життя», хоч і є нормативним, не відтворює образно-смыслову глибину оригінального вислову «their journey ended». Унаслідок цього втрачається одна з центральних риторичних функцій промови – надання смерті сакралізованого змісту та зняття психологічної напруги. Альтернативний варіант перекладу «Нас утішає думка, що їхній життєвий шлях обірвався не у холодних водах Потомаку, а в теплих обіймах Бога», – попри меншу кількість технічних трансформацій, краще відтворює прагматичну силу оригінального висловлювання, зберігаючи водночас його стилістичну витонченість та маніпулятивний потенціал передачі комунікативного наміру оратора у синхронному перекладі.

Вартим уваги прикладом реалізації маніпулятивного впливу через емоційно марковану лексику є вислів Дональда Трампа: «There is no greater love than to lay down one's life for others» [10, 18:26–18:30], який стосується загибелі пожежника Корі Комператоре під час замаху на життя політика. За повідомленнями, Комператоре загинув, прикриваючи свою дружину та доньку від куль. У цій ситуації використання фрази to lay down one's life виконує важливу риторичну функцію: вона витісняє прямі згадки про насильницьку смерть, натомість надаючи події відтінку героїзму й моральної піднесеності. Конструкція to lay down one's life має виразну біблійну конотацію (Ів. 15:13), що підсилює відчуття жертвовності, але не жаху. В українському перекладі ця фраза звучала так: «Немає більшої радості, ніж покласти своє життя для того, щоб захистити інших» [3, 16:06–16:14]. Переклад викликає певне зауваження щодо передачі ключового концепту. «There is no greater love» трансформовано на «немає більшої радості», що суттєво знижує емоційно-етичну напругу оригіналу.

У промові йдеться не про радість як емоційний стан, а про самопожертву, отже, перекладацьке рішення порушує смисловий акцент. Водночас збереження виразу «to lay down one's life» у дослівному варіанті «покласти своє життя» дозволяє зберегти урочисту інтонацію та біблійну стилістику, яка в англомовному оригіналі виконує функцію моральної легітимації дії.

Епітет є одним із найдієвіших лексико-стилістичних інструментів оцінної маніпуляції в політичному дискурсі. Як образне означення, що одночасно фіксує сутнісні ознаки референта й кодує аксіологічну настанову, епітет надає денотату додаткового емоційного заряду, скеровуючи рецептивну установку аудиторії. Залежно від семантичної полярності він може підсилювати негативну репрезентацію опонента або, навпаки, підкреслювати позитивні конотації власного «я» мовця.

У риторичі Дональда Трампа епітети функціонують системно. Так, у промові, присвяченій Корі Комператору, загиблого під час замаху на життя майбутнього президента, оратор послідовно вдається до повторів: «He was incredible. Yeah. He was a highly respected former fire chief. Respected by everybody. Was accompanied by his wife, Helen. Incredible woman. I spoke to her today. Devastated. And two precious daughters» [8, 16:41–16:54]. Комунікативна мета цієї частини виступу – сконструювати образ Президента як людини, здатної до співпереживання, тим самим наблизити його до аудиторії та підвищити рівень емоційної довіри. У політичному дискурсі ця стратегія є типовою формою емоційної інтеграції, що підсилює ефект єдності лідера й народу перед обличчям спільної втрати. В українській версії перекладу, запропонованій телеканалом «Голос Америки» [3, 1:15:49–1:16:00], простежується помітне зниження емоційної насиченості оригіналу: «І це все робилося з повагою. А людина, яка загинула... і його дружина в страшному розпачі, вона знає, що її чоловіка дуже поважали» [3, 1:15:49–1:16:00], втрачено згадку про професійну діяльність загиблого, не зазначено ім'я дружини, проігноровано інформацію про доньок. Усі ці елементи мали вагоме маніпулятивне навантаження – деталізацію персональної трагедії через іменування, апеляцію до дітей та соціальної ролі. Скорочення змісту в перекладі знижує інтенсивність первинного маніпулятивного впливу, що може бути пов'язано як із часовими обмеженнями синхронного перекладу, так і з відсутністю стратегічного

редагування тексту з урахуванням комунікативної мети оратора.

Серед конститутивних інструментів маніпулятивного впливу в політичному дискурсі особливе місце відведене риторичним фігурам – мовностилістичним засобам, що ґрунтуються на словесних конструкціях із умовно-діалогічною структурою. У політичному мовленні Дональда Трампа особливо продуктивним виявляється використання риторичних запитань і звертань, що виконують функцію моделювання комунікативної взаємодії з адресатом.

Один із показових прикладів реалізації маніпулятивних стратегій у політичному мовленні Дональда Трампа представлений у його виступі на з'їзді Республіканської партії США: «And how good was Dana? Was Dana good? I mean, wasn't he good?» [8, 25:45–25:50]. Цей пасаж відкриває історію про Дейну Вайта, президента Абсолютного бійцівського чемпіонату (UFC), який публічно підтримав Трампа під час передвиборчої кампанії. Риторичні запитання, що відкривають цю розповідь, виконують подвійне комунікативне завдання: по-перше, вони моделюють ілюзію діалогу з аудиторією, а по-друге – ненав'язливо конструюють позитивний імідж героя згадки. Послідовне повторення запитань із поступовим емоційним нарощенням створює ефект градації, що активізує когнітивну й емоційну участь слухачів і спрямовує їх до очікуваної оцінки, не висловлюючи її прямо. З погляду прагматичного аналізу, кожне з трьох запитань виконує окрему функцію: перше вводить об'єкт обговорення, друге актуалізує позитивну оцінку, а третє закріплює її через апеляцію до колективної згоди. Типова стратегія для індуктивної маніпуляції: аудиторії пропонують серію підказок, які, на рівні підсвідомого сприйняття, формують єдино «правильну» відповідь – визнання високої цінності підтримки з боку Дейни Вайта.

У синхронному перекладі українською, запропонованому телеканалом Голос Америки: «І як гарно Дейна звернувся. Чи вам сподобалося?» [2, 22:14–22:22], спостерігається часткова редукція маніпулятивного потенціалу оригіналу. Із трьох риторичних запитань збережено лише одне, натомість перше перетворено на твердження, а третє опущено. Унаслідок цього порушено внутрішню ритміко-семантичну логіку висловлювання. Втрачається поступове посилення впливу на аудиторію, зникає ефект багатократного звернення до спільної оцінки, що знижує загальний переконувальний ефект

репліки. Окрім структурної редукції, у перекладі зафіксовано зміщення комунікативних акцентів. В англійському оригіналі ініціатором оцінки виступає сам Трамп, який активно шукає її підтвердження від публіки, натомість у перекладі фокус зміщено на самостійне сприйняття публікою, тобто знижено рівень прямого впливу мовця.

Виразну ілюстрацію функціонування риторичних запитань у політичному дискурсі Дональда Трампа становить наступний фрагмент виступу: «Today, our cities are flooded with illegal aliens. Americans are being squeezed out of the labor force and their jobs are taken. By the way, you know who's taking the jobs, the jobs that are created? One hundred and seven percent of those jobs are taken by illegal aliens. And you know who's being hurt the most by millions of people pouring into our country? The Black population and the Hispanic population» [10, 43:13–43:40]. У цьому уривку використано два послідовні риторичні запитання, які супроводжуються негайними відповідями, що посилює навіюваність висловлювання. З формального погляду вони функціонують як тезисно-риторична конструкція, спрямована на зміцнення зв'язку з аудиторією та створення ефекту «очевидності» викладеного. Вставне слово *by the way*, що передує першому запитанню, відіграє ключову роль у формуванні ілюзії спонтанності мовлення: воно подає запитання як нібито другорядне, необов'язкове, «вставне» у міркування, що, однак, має чітку риторичну функцію – активізувати увагу слухача й приховано нав'язати йому відповідь. Аналогічну роль виконує сполучник *and*, яким Трамп починає друге риторичне запитання, підсилюючи ефект імпровізації та безпосереднього звернення до публіки.

Синхронний переклад українською зберіг основні риторичні інтенції оратора, відтворивши як зміст, так і структуру риторичних питань: «Зараз наші міста заповнені незаконними іммігрантами, робочі місця забираються у американців. Знаєте, хто забирає робочі місця? 107% – це незаконні іммігранти. А хто страждає від того, що мільйони людей заходять до цієї... до нашої країни? Це чорношкіре і латиноамериканське населення» [2, 40:53–41:21]. З погляду збереження маніпулятивного ефекту, переклад можна визнати загалом успішним: риторична структура збережена, логіка нав'язуваного міркування відтворена, апеляції до цільової групи не втрачені. Єдине зауваження стосується опущення вставного компонента *by the way*, що посилював

ілюзію спонтанності й наближав мовця до слухача. Втрата цього маркера дещо знижує переконливість моделі «інтимного лідера» в українському перекладі, що є показовим прикладом мікрорівневої трансформації маніпулятивного впливу в процесі міжмовної комунікації.

Наочним прикладом риторичного маніпулювання слугує й уривок: «In fact, some very serious people said that we should take that letter and put it as part of the Republican platform. That would be an honor, wouldn't it? Right? Mr. Congressman?» [10, 23:36–23:48], в якому Дональд Трамп послідовно використовує двократне риторичне запитання, що завершується зверненням до конкретної посадової особи. Така композиційна побудова формує ефект градації, який посилює маніпулятивний вплив висловлювання – риторичні запитання створюють ілюзію очевидності й загальноприйнятості твердження, а звернення до конгресмена надає йому додаткової легітимації через апеляцію до авторитету. Цей прийом виступає не лише як стратегія публічного тиску, а й як засіб формування колективної згоди. Присутній у залі конгресмен автоматично стає свідком і підтверджує сказане, незалежно від реального наміру. Президент, апелюючи до зовнішнього авторитету, підкріплює власне твердження без подальших доказів, що є типовим прикладом маніпулятивної стратегії посилення на статусну фігуру (*appeal to authority*). Оскільки офіційний переклад цього фрагмента відсутній, нами запропоновано аналітичну реконструкцію його можливого українського еквівалента: «Деякі серйозні люди навіть сказали, що ми повинні внести цей лист до програми республіканців. Це була б честь для нас? Правда ж? Містере Конгресмене?» [2, 21:17–21:25]. Цей варіант передбачає збереження структурної послідовності оригіналу й відтворення ключових риторичних маркерів, зокрема градації та звернення до посадової особи, що є визначальним для підтримання маніпулятивного навантаження. При цьому було свідомо опущено елементи, які не несуть смислового або прагматичного навантаження у цільовій мові, що відповідає вимогам компресії в синхронному перекладі.

Висновки. Результати проведеного дослідження свідчать, що маніпулятивний вплив у політичному дискурсі Дональда Трампа реалізується через цілеспрямоване використання лексико-стилістичних засобів, які у своєму поєднанні формують потужну систему впливу на аудиторію. Особливо показовими є випадки,

коли ці засоби виступають не лише як інструменти образності чи виразності, а як стратегічні механізми нав'язування оцінок, актуалізації страхів, героїзації певних постатей або делегітимації опонентів. Аналіз перекладених фрагментів продемонстрував, що у процесі англо-українського синхронного перекладу зазначені стилістичні інструменти нерідко зазнають змін, як через прагматичні, так і через технічні чинники. Збереження або трансформація маніпулятивного впливу залежить від перекладацьких стратегій, рівня стилістичної чутливості та інтерпретації

комунікативного наміру оратора. Зокрема, частина прикладів засвідчила ослаблення прагматичного ефекту внаслідок редукції або нейтралізації риторичних структур, тоді як інші демонстрували адекватне збереження чи навіть підсилення маніпулятивного навантаження. Таким чином, переклад у межах політичного дискурсу функціонує як активний інструмент вторинної інтерпретації, здатний модифікувати первинні смисли й перформатувати комунікативні стратегії мовця, балансувати між точністю, доречністю й прагматичною ефективністю перекладу.

Список літератури:

1. Голос Америки Українською. Брифінг президента США Трампа щодо авіатроші у Вашингтоні—зперекладом українською. 2025. YouTube. URL: https://www.youtube.com/watch?v=aS_CBTnHnxY (дата звернення: 15.05.2025).
2. Голос Америки Українською. Виступ Дональда Трампа на з'їзді Республіканської партії США. З перекладом українською. 2024. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=6CGeW1YZYSw> (дата звернення: 22.05.2025).
3. Голос Америки Українською. Промова Дональда Трампа у виборчу ніч. 2024. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=InzN3HZoFws> (дата звернення: 15.06.2025).
4. Сінна Л. Ю. Відтворення комунікативного впливу при перекладі текстів масмедійного дискурсу. Духовність особистості. 2021. Т. 102, № 3. С. 306–314.
5. Тараненко О. О. Евфемізм. Енциклопедія Сучасної України. Т. 9. 2009. URL: <https://esu.com.ua/article-18587> (дата звернення: 21.04.2025).
6. Galamay I., Drohomiretska U. MANIPULATIONS IN NEWS TRANSLATION. Молодий вчений. 2022. № 1 (101). Р. 87–90. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-1-101-19> (дата звернення: 10.05.2025).
7. Leech G., Short M. Style in Fiction: A Linguistic Introduction to English Fictional Prose. 2nd ed. Pearson Longman, 2007, 404 p. (дата звернення: 15.04.2025).
8. PBS NewsHour. WATCH LIVE: Donald Trump's full speech at 2024 Republican National Convention | 2024 RNC Night 4. 2024. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WT0jqAQ9Omk> (дата звернення: 15.04.2025).
9. Riabchuk O. V., Razumna K. A., Sivaieva O. S. TRANSLATION STRATEGIES AS MEANS OF MANIPULATION. Transcarpathian Philological Studies. 2021. № 18. Р. 220–224 (дата звернення: 02.04.2025).
10. Right Side Broadcasting Network. FULL SPEECH: President Donald J. Trump at 2024 RNC in Milwaukee, WI – 7/18/2024. 2024. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7XfeZuadmOw> (дата звернення: 28.05.2025).
11. Soroka Boyacioglu L. T. Stylistics as a Branch of Linguistics. The Notion of Stylistic Device. Закарпатські філологічні студії. 2023. Т. 2, вип. 29. С. 143–147 (дата звернення: 20.04.2025).
12. The White House. President Trump Holds Press Briefing on Aviation Disaster. 2025. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ShRYdYTtlx8> (дата звернення: 15.04.2025).

Tsykhovska E. D., Andrushchenko R. A. “WOULDN'T IT? RIGHT?": MANIPULATION, RHETORIC, AND TRANSLATION IN TRUMP'S POLITICAL DISCOURSE

The article explores the mechanisms of manipulative influence in Donald Trump's political discourse and the specifics of rendering stylistic devices that serve this influence in English-to-Ukrainian simultaneous interpretation. The relevance of the study is determined by the increasing role of political rhetoric in the context of information warfare, as well as by the need for critical assessment of translated political speeches broadcast to Ukrainian audiences. The focus is placed on stylistic tools that, in Trump's discourse, function not only as expressive devices but also as strategic instruments for imposing evaluations, shaping ideological attitudes, and triggering emotional responses.

Based on a corpus of Trump's original speeches and their simultaneous Ukrainian interpretations (broadcast by "Voice of America"), the authors analyze translational transformations that affect the preservation or modification of the manipulative potential. The findings reveal that in many cases, interpreters successfully retain the rhetorical and structural integrity of the original, ensuring a comparable impact on the target audience.

However, instances of reduced pragmatic force are also observed, resulting from stylistic simplification, weakened emotional tone, or disruption of rhetorical progression. Some examples demonstrate amplification of the original effect due to lexical concretization, stylistic enrichment, or cultural adaptation.

The article conceptualizes translation not as a neutral linguistic operation but as an interpretive act that may reshape meanings and reconfigure the communicative influence of political messages. Emphasis is placed on the translator's role as a mediator between discursive traditions, capable of either preserving or neutralizing the speaker's rhetorical strategy. From this perspective, translation is approached as a component of information security, requiring attention not only to semantic accuracy but also to pragmatic adequacy. The study concludes by highlighting the importance of developing critical stylistic awareness in training political translators, enabling them to balance fidelity, ethical responsibility, and communicative efficiency.

Key words: *political discourse, manipulation, translation, rhetoric, stylistic devices.*